

Ilomantsin kunnan hankintaohje

Kunnanhallitus 5.11.2018 §130

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	3
2. HANKINNAN ARVO MÄÄRITTÄÄ MISTÄ HANKINNASTA ON KYSE.....	5
3. HANKINNAN ENNAKOIDUN ARVON LASKEMINEN.....	5
4. HANKINNOISSA HUOMIOITAVIA NÄKÖKULMIA	6
4.1. MARKKINANÄKÖKULMA	6
4.2. EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN NÄKÖKULMA; NELJÄ HANKINTOJEN PERIAATETTA	6
4.3. INNOVAATIONÄKÖKULMA.....	6
4.4. SOSIAALINEN NÄKÖKULMA; HANKINNOILLA TYÖLLISTÄMINEN	7
4.5. YMPÄRISTÖNÄKÖKULMA	7
5. PIENHANKINTA	7
5.1. PIENHANKINTA - AVOIN MENETTELY	8
5.1.1. Vertailuperusteet ja laatutekijät pienhankinnoissa.....	8
5.2. PIENHANKINTA - KEVYT RAJOITETTU MENETTELY	9
6. KANSALLINEN HANKINTA JA EU-HANKINTA	9
6.1. AVOIN MENETTELY	9
6.2. RAJOITETTU MENETTELY	9
6.3. PUITEJÄRJESTELY.....	9
6.4. NEUVOTTELUMENETTELY	10
6.5. KILPAILULLINEN NEUVOTTELUMENETTELY	10
6.6. SUORAHANKINTA.....	10
6.7. DYNAAMINEN HANKINTAJÄRJESTELMÄ	10
6.8. INNOVAATIOKUMPPANUUS.....	10
6.9. SÄHKÖINEN LUETTELO.....	10
6.10. SÄHKÖINEN HUUTOKAUPPA	11
7. MÄÄRÄAJAT.....	11
8. HANKINTAPÄÄTÖKSET JA –SOPIMUKSET	11
9. HANKINTAPÄÄTÖS JA MUUTOKSENHAKU PIENHANKINNOISSA	12
10. HANKINTAPÄÄTÖS KANSALLISISSA JA EU-HANKINNOISSA	13
11. SOPIMUS JA SOPIMUKSENAIKAINEN TOIMINTA.....	13
12. VOIMASSA OLEVAT HANKINTASOPIMUKSET	14
13. KESKEISTÄ KAIKISTA HANKINNOISSA	14
13.1. TARJOAJIEN KELPOISUUDEN ARVIOINTI.....	14
13.2. TILAAJAVASTUULAIN EDELLYTTÄMÄT TOIMET.....	15
13.3. JYSE-EHTOJEN HYÖDYNTÄMINEN	15
14. MARKKINAOIKEUSKÄSITTELY.....	15
15. HANKINNAN KESKEYTTÄMINEN.....	16
16. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ	16

1. Johdanto

Tässä Ilomansin kunnan hankintaohjeessa käsitellään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa mainittuja hankinta-asioita tarkemmalla tasolla. Hankintaohjetta sovelletaan sekä kunnan omissa hankinnoissa että konserniyhtiöissä. Kun olet varmistanut, ettei tarvitsemastasi palvelusta, urakasta tai tavarasta ole voimassa olevaa sopimusta, tulee tunnistaa, millaisesta hankinnasta on kysymys; onko kyseessä kansallinen, EU- vai pienhankinta? Tämä ohje vastaa siihen, miten asiassa edetään.

Ohje pohjaa elinvoima ohjelman linjauksiin. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat ja EU-hankinnat tehdään aina Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta. Tämä ei poista Ilomansin kunnan hankintoja tekevien merkittävää roolia prosessissa hankinnan sisällön ja vertailuperusteiden määrittäjänä:

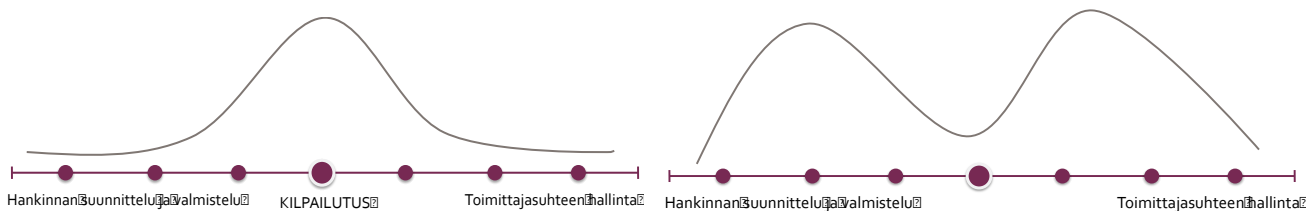

TOIMIALA					
Tulosalueen johtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö	Vastaa				Vastaa
Toimialan asiantuntemuksesta vastaava henkilö		Vastaa	Vastaa	Osallistuu	Osallistuu
Hankkeen valittu työryhmä		Osallistuu	Osallistuu	Osallistuu	Osallistuu
Pohjois-Karjalan hankintatoimi		Osallistuu	Osallistuu	Vastaa	Osallistuu
Palvelun/tuotteen käyttäjät		Markkina- vuoropuhelut			Osallistuu
Palvelun/tuotteen tarjoajat		Laajat markkina- vuoropuhelut	Kohdennetut markkina- vuoropuhelut	Kysymykset	Osallistuu

Panosta hankintojen suunnitteluun - Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

Resurssien kohdentuminen perinteisessä hankinnassa

Suunnittelua ja sopimuksen aikaista toimintaa korostava näkemys hankinnoista

Hallintokunnat huolehtivat, että hankintojen vuosisuunnittelu on tehty ja on ajan tasalla. Alustavalla vuosisuunnittelulla voidaan saada taloudellista hyötyä ja hankintoja voidaan mahdollisesti yhdistää kunnan sisällä tai useamman kunnan/tahon kesken. Vuosisuunnittelun avulla hankintojen ajoittaminen oikeaan aikaan helpottuu. Hankinnan toimeksianto kannattaa tehdä hankintatoimelle mahdollisimman ajoissa.

Pohjois-Karjalan hankintatoimi huolehtii automaattisesti ns. peruspuitesopimusten, esim. toimistotarvikkeet, kilpailutusaikatauluista ja ottaa yhteyttä ko. hankinnasta vastaaviin henkilöihin hyvissä ajoin ennen sopimuskauden loppua.

Mahdollisista optiovuosien käyttöönotosta huolehtii hankintatoimi kuultuaan sopimukseen kuuluva/kuuluvia tahoja. Hankintapäällikkö tekee päätöksen optioiden käyttöönotosta sopimuksen mukaisesti, yleisimmin viimeistään kuusi kuukautta ennen optiovuoden alkua.

Hankinnat tulee kategorisoida ja hankintojen erityispiirteet tunnistaa järjestelmällisesti. Hankintojen valmisteluun tulee kiinnittää riittävästi huomiota ja resursseja aina, mutta erityisesti strategisten hankintojen osalta. On hyvä huomioida, että strateginen hankinta ei välttämättä ole vain rahallisesti merkittävä hankinta. Hankinnoissa on hyvä miettiä hankinnan strategiset tavoitteet ja vaikuttavuus myös yritysten kilpailukyvyyn edistämisen näkökulmasta.

HANKINNAN MERKITYS TUOTTAMISESSA

HANKINTAAN SITOUTUNEET EUROT	VOLYYMIHANKINNAT	STRATEGISET HANKINNAT
	<p>- Keskitetään hintaan</p> <p>- Toimittajia useita</p> <p>- Toimittajan vaihtamiskustannukset vähäiset</p> <p>- Edullisimman hinnan hakeminen ja volyymin hyödyntäminen (esim. IT, toimistotarvikkeet, kopiopaperit, hoitotarvikkeet)</p> <p><i>Hankinnantoteutuksen painopiste</i> Hankintatoimi, keskus yhdessä</p>	<p>- Taloudellisesti merkittäviä</p> <p>- Toimittajia vähän ja vaihtaminen kallista</p> <p>- Merkittäviä innovatiivisia-, yritys-, ympäristö- tai sosiaalivaikutuksia</p> <p>- Hankinnan jatkuva kehittäminen, myös sopimuskauden aikana</p> <p>- Loppukäyttäjien ja toimittajien osallistaminen</p> <p>- Hankintojen pilkkominen useammalle toimittajalle (esim. laajat tietojärjestelmät, suuret rakennusurakat)</p> <p><i>Hankinnantoteutuksen painopiste</i> Hankinnan tekevä keskus, johto ja toimiala-asiantuntijat</p>
	RUTIINIHANKINNAT	PULLONKAULAHANKINNAT
	<p>- Hankintaprosessin tehokkuuden vahvistaminen</p> <p>- Taloudellisesti ei merkittäviä</p> <p>- Toimittajia useita</p> <p>- Tarpeiden yhdistäminen → volyymin kasvattaminen (esim. päivittäistavarat, pienkoneet, autot)</p> <p><i>Hankinnantoteutuksen painopiste</i> Hankintatoimi, keskus yhdessä</p>	<p>- Taloudellisesti ei merkittäviä</p> <p>- Toimittajia vähän</p> <p>- Varmistaa palvelun/tuotteet saatavuus usealla toimittajalla tai pitkäaikaisella yhteistyöllä (esim. matka- ja majoituspalvelut, kierrätyspalvelut, erikoispalvelut)</p> <p><i>Hankinnantoteutuksen painopiste</i> Hankinnan tekevät keskus, johto ja toimiala-asiantuntijat</p>

Vähäinen (ostajan markkinat)

Suuri (toimittajan markkinat)

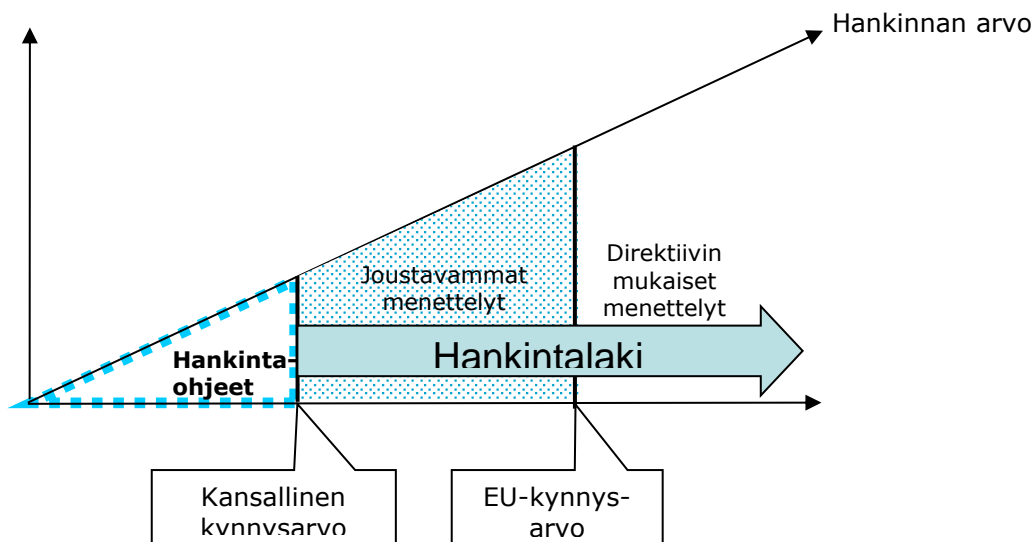
Hankintoja valvoo Suomessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

2. Hankinnan arvo määrittää mistä hankinnasta on kyse

Hankintalainsäädännön keskeisenä tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä avaamalla julkisia markkinoita kilpailulle ja hyödyntämällä julkisessa palvelutuotannossa markkinoilla olevaa tarjontaa. Menettelytapasäännöksillä on pyritty edistämään avointa kilpailua sekä varmistamaan tarjouskilpailun osallistuvien toimittajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Kaikissa hankinnoissa tulee noudattaa, myös pienhankinnoissa, vaikka ne eivät kuulu hankintalain soveltamisalaan, EY:n perustamissopimuksen mukaisia avoimuus, tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuus –periaatteita.

Hankinnan arvo ja hankintalain soveltaminen

3. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoidun arvon laskemisella selvitetään, onko kyseessä pienhankinta, kansallinen hankinta vai EU-hankinta. Ennakoidun arvon laskentasäännöillä pyritään estämään hankintojen pilkkominen ja ilmoitusvelvollisuuden kiertäminen. Vaikka pienhankintoja ei lähtökohtaisesti voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, kysymys hankinnan jakamisesta osiin keinotekoisesti ja lain soveltamisen välttämiseksi on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluva asia. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa toistuvat pienhankinnat, jotka selkeästi ovat pilkottuja.

Hankinnan arvon laskemisen perustana on koko hankintasopimuksen voimassaolon hankintojen kokonaisarvo mukaan lukien mahdolliset optiovuodet. Mikäli kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva sopimus, käytetään laskennassa neljän vuoden arvoa.

4. Hankinnoissa huomioitavia näkökulmia

4.1. Markkinanäkökulma

Hyvä markkinatuntemus mahdollistaa hyvien hankintojen tekemisen. Markkinatuntemus antaa myös edellytykset tarkoituksenmukaisten hankintamenettelyjen valinnalle ja niiden soveltamiselle erityyppisissä hankinnoissa.

Hankintayksikön ajankohtainen tieto markkinoilla olevasta tarjonnasta ja potentiaalisista toimittajista tulisi olla keskeinen ohjaava tekijä, jonka pohjalta arvioidaan mahdollisen ilmoittamisen tarve ja laajuus sekä päätetään kuinka monelta ja keneltä toimittajilta tarjouksia pyydetään. Edellä mainitussa kuvattua ”markkinakartoitusta” tai ”markkinavuoropuhelua” voi tehdä pienhankintojen osalta melko vapaasti. Kartoituksen voi tehdä esimerkiksi tiedustelemalla tarjontaa/toimittajia sähköpostitse tai puhelimitse. Hyvä menetelmä on järjestää toimittajatapaamisia ja kertoa tulevista hankinnoista tilaisuuksissa. Kansallisissa ja EU-hankinnoissa on hyvä julkaista tietopyyntö HILMAssa. Tärkeää on, että toimitaan mahdollisimman avoimesti. Päämääränä on oltava todellisen kilpailun aikaansaaminen, joten potentiaalisten tarjoajien määrä on oltava riittävä.

Tulevista hankinnoista kannattaa ilmoittaa ajoissa. Hankintakalenteri.fi/jns- toimittajaportaalin ”tulevat hankinnat” –osiota ylläpitää Pohjois-Karjalan hankintatoimi. Siellä on mahdollista ilmoittaa kaikenkokoisista hankinnoista. Markkinakartoituksen tekemisessä voi hyödyntää Business Joensuu Oy:n hankinta-asiamiehen osaamista.

4.2. EY:n perustamissopimuksen näkökulma; neljä hankintojen periaatetta

EY:n perustamissopimuksen mukaiset avoimuus, tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuus –periaatteet koskevat myös kansalliset kynnsarvot alittavia hankintoja. Periaatteet on kirjattu kansalliset kynnsarvot ylittävien hankintojen osalta hankintalakiin.

Avoimuusperiaate toteutuu, kun sovellettavista hankintamenettelyistä, hankintatoimen yleisistä strategioista ja tavoitteista tiedotetaan avoimesti. Tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu edellyttää, että tarjousmenettelyn kaikissa vaiheissa ehdokkaita ja tarjoajia kohdellaan samalla tavalla. Oikeuskäytännössä syrjimättömyysperiaatteen on tulkittu myös tarkoittavan sitä, että hankinnalle asetetut vaatimukset eivät saa olla paikallisia tai tiettyä aluetta tai yritystä suosivia. Tarjouspyynnössä ei esimerkiksi voi mainita, että haluamme paikallisen toimittajan.

Syrjimättömyysperiaatteen toteutumista edistetään myös tiedottamalla avoimesti sovellettavista menettelytavoista.

Suhteellisuusperiaatetta tulee soveltaa silloin kun arvioidaan kilpailuttamisvelvoitetta ja kansallisia kynnsarvoja. Suhteellisuusperiaate edellyttää, että hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten ja ehtojen tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan luonteeseen nähden.

4.3. Innovaationäkökulma

Hankintayksiköt voivat kannustaa yrityksiä kehittämään osaamistaan, uusia tuotteita, palveluja ja menettelytapoja julkisten hankintojen kautta. Julkiset hankinnat ovat parhaimmillaan merkittävä esimerkiksi kuntien ja yritysten innovaatioiden moottori. Tuotteiden ja palveluiden kehittämisvastuu ja sitä tukevien yhteistyömallien kehittäminen voidaan sisällyttää hankintojen kilpailuttamiseen ja hankintasopimuksen ehtoihin.

Hankintayksikkö voi esimerkiksi kuvata tarjouspyynnössään toivotun lopputuloksen, muttei ota kantaa tapaan, jolla siihen päästään. Näin markkinoilla on mahdollisuus esittää omia, mahdollisesti innovatiivisia tapojaan toteutuksesta ja synnyttää uudenlaista palvelutoimintaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö tällaisissakin tapauksissa kerrota jo tarjouspyynnössä valintaperusteita. Monesti uusien tuotteiden tai palveluiden markkinoille pääsy estyy, koska hankinta on ”kriteerisoitu” liian tarkasti.

4.4. Sosiaalinen näkökulma; hankinnoilla työllistäminen

Aina kun mahdollista, hankintoihin kytetään työllistäminen tai työssäoppimispaikat; tarjouspyynnössä voidaan edellyttää, että voittava/voittavat toimittajat työllistävät työttömän työnhakijan. Vaihtoehtoisesti työllisyyskriteeri voi olla pisteytettävä asia; mikäli työllistää työttömän esimerkiksi kuudeksi (6) kuukaudeksi, saa vertailussa 5 pistettä. Mikäli tarjoaa harjoittelupaikan, saa 2 pistettä. Velvoite tai pisteytys voi olla suhteutettu pituuteen ja vaatimusaste voi vaihdella.

Sosiaalisen kriteerin käyttö vaatii hyvää markkinatuntemusta. Yhden henkilön yrityksen voi olla kohtuutonta työllistää työtön henkilö. Neuvoa asiassa voi kysyä hankintatoimesta.

Ilomantsin kunta on yksi maakunnallisen kuntalisän mahdollistavista tahoista. Ideana on mahdollistaa yrityksille henkilön työllistämistä kuntalisää eli rahallinen korvaus työllistämiseen. Lisätietoa kuntalisästä löytyy kunnan kotisivuilta.

Sosiaalisia näkökulmia voidaan huomioida kiinnittämällä huomiota työoloihin, esteettömyyteen tai työturvallisuuteen.

4.5. Ympäristönäkökulma

Hankinnoissa otetaan huomioon ympäristöasiat aina kun mahdollista. Ne voidaan ottaa huomioon vähimmäisvaatimuksina tai valintaan vaikuttavina arvioitavina tekijöinä. Joillakin toimialoilla, kuten kuljetushankinnoissa ympäristöasioiden huomioiminen on pakollista. Ilomantsin kunta on sitoutunut hiilineutraalisuuteen pyrkimiseen.

5. Pienhankinta

Mikäli hankinta ylittää 5000 € (alv 0 %), mutta on alle kansallisen kynnsarvon ja kohdetta ei voida hankkia jo olemassa olevien sopimusten puitteissa tilaamalla, kyseessä on pienhankinta. Yli 5000 € ylittävistä hankinnoista on tehtävä päätös.

Koska pienhankinnat eivät kuulu hankintalain soveltamisalaan, niiden tekemisen menettelytapoja ei ole säädelty. 1.1.2017 voimaan astuneessa uudessa hankintalaissa on asetettu kuitenkin tavoitteeksi, että myös pienhankinnat järjestetään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin eli nekin julkaistaisiin mahdollisimman avoimesti. Hallintolaki edellyttää myös, että kansallisten kynnsarvojen alittavissa hankinnoissa on pyrittävä huomioimaan hankinnan kokoon ja laajuuteen nähden riittävä avoimuus ja syrjimättömyys.

Ilomantsin kunta linjaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa, että pienhankinnat tehdään ja julkaistaan sähköisessä pienhankintaportalilla avoimesti. Vaikka pienhankintojen menettelyjä ei säännellä, näiden hankintojen taustalla on normisto, joka edellyttää tiettyä toimintatapaa. Käytännössä pienhankinnat eivät eroa paljoakaan kansallisista hankinnoista.

Kansallisen kynnsarvon alittavissa rakentamishankkeissa kilpailuttamistarve on arvioitava tapauskohtaisesti kiinnittäen huomiota hankkeen luonteeseen, suunnittelutarpeeseen, toimintaympäristöön ja erityisosaamisen tarpeeseen. Samoin esim. yksittäisissä koulutuspalveluiden hankinnoissa hankinta voidaan suorittaa tarvittaessa ilman kilpailua, jos kilpailuttaminen on epätarkoituksenmukaista. Kilpailutuksen epätarkoituksenmukaisuutta voidaan arvioida esimerkiksi vertaamalla kilpailuttamisen kustannuksia kilpailuttamisesta oletettavasti saatavaan hyötyyn.

Erilaisten hankkeiden ja projektien tulee huomioida pienhankinnoissaan mahdolliset rahoittajien antamat ohjeet ja hankintarajat, jotka voivat poiketa tässä ohjeessa annetuista rajoista.

Kun hankintayksikkö ryhtyy suunnittelemaan hankintaa ja valitsemaan hankintamenettelyä, on sen huomioitava:

- hankinnan luonne, onko kyseessä
 - o moniulotteinen palveluhankinta vai teknisesti helposti määriteltävissä oleva perustuote
- laatutekijöiden merkitys; onko hinnan lisäksi muita valintaperusteita
- markkinoilla oleva tarjonta

5.1. Pienhankinta - Avoin menettely

Yleisimmin käytetty ja avoimuusperiaatteen mukaisesti suositeltavin vaihtoehto on myös pienhankinnoissa avoin menettely. Avoimessa menettelyssä kaikki hankinnasta kiinnostuneet tarjoajat voivat tehdä tarjouksen ja kaikki soveltuvat otetaan mukaan tarjouskilpailuun. Avointa menettelyä suositellaan käytettäväksi erityisesti tilanteissa, joissa hankintayksiköllä on vain rajallisesti tietoa tarjoajista ja tarjonnasta markkinoilla.

Avoimessa menettelyssä tarjouspyyntöasiakirja ja mahdolliset liitteet lähetetään sähköisesti pienhankintaportaalien kautta. Pohjois-Karjalan hankintatoimi hallinnoi pienhankintaportaalien kautta. Avoimena julkaistut pienhankinnat näkyvät tarjoajille osoitteessa <http://www.pienhankintapalvelu.fi>.

5.1.1. Vertailuperusteet ja laatutekijät pienhankinnoissa

Hankinnan luonne pitkälti ohjaa, minkä sisältöinen tarjouspyynnön tulee olla.

Vaikka pienhankinnoissa pyritään kevyisiin menettelyihin, tulee myös laatutekijöihin kiinnittää huomiota. Laatutekijät tulevat huomioiduksi myös siten, että hankinnan minimivaatimustaso eli ns. vähimmäisvaatimukset määritellään tarkasti hankinnan kohteen kuvauksessa ja teknisissä erittelyissä. Tällöin hinta voi olla ainoa vertailuperuste. Mitä paremmin hankkija on perehtynyt markkinoilla olevaan tarjontaan ja tunnistanut omat tarpeensa, sitä helpompaa laadulliset tekijät on sisällyttää hankinnan kohteen kuvaukseen ja minimivaatimuksiin. Myös pienhankintoja valmisteltaessa on huomioitava hankinnan kokonaistaloudellisuus, esimerkiksi laitehankinta ja sen huoltosopimus.

Hankintaprosessi pääpiirteittäin pienhankintojen avoimessa menettelyssä:

1. Hankinnan kohteen määrittely (pienhankintaportaalissa valmiina täytettäviä kenttiä)
2. Tarjouspyynnön tekeminen ja lähettäminen
 - tarjouspyynnön tekemiseen on varattava riittävästi aika ja se on suhteutettava hankinnan luonteeseen
 - hankinnan luonne ohjaa, minkä sisältöinen tarjouspyynnön pitää olla
 - hankinnan kokoon suhteutetut soveltuvuusperusteet on määriteltävä tarjouspyynnössä
 - hinta voi olla ainoa vertailuperuste (ks. kohta 4)
 - tarjouspyynnöt toimitetaan tarjoajille sähköisen pienhankintaportaalien kautta, johon tarjoaja jättää tarjouksensa; vastuu tarjouksen lähettämisestä määräaikaan mennessä on tarjoajalla
3. Soveltuvuuden arviointi tarjousajan päätyttyä
 - ilmoitettuja hankinnan kohteeseen suhteutettuja soveltuvuusperusteita käyttäen
4. Tarjousten vertailu
 - vertailu pelkän hinnan perusteella; tarkka hankinnan kohteen kuvaus, joka sisältää myös halutun laadun tason määrittelyn tai
 - kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailu; valintaperusteet tärkeysjärjestyksessä tai pisteytys (pisteytys tai laadulliset vertailuperusteet, joiden tulee olla yksiselitteisiä jolloin vertailu on niiden perusteella yksinkertaista, vertailuperusteet avattava jo tarjouspyynnössä)

5. Hankintapäätös ja tiedoksianto

- hankintapäätöksestä tulee käydä ilmi hankintayksikön tietojen lisäksi asianosaiset, tarjonneet, tarjoushinnat ja mahdolliset pisteet sekä valinnan perustelut ja sijoitusjärjestys
- sähköisen portaalin kautta tiedot ovat näkyvillä vertailutaulukossa
- sähköisellä pienhankintaportalilla tehdään hankinnan tiedoksianto, vaikka itse päätös olisi tehty Dynasty- ohjelmalla

5.2. Pienhankinta - Kevyt rajoitettu menettely

Kevyt rajoitettu menettely tarkoittaa sitä, että menettelyssä pyydetään tarjouksia etukäteen hyväksi ja luotettaviksi arvioiduilta vähintään kolmelta toimittajalta. Menettely edellyttää erityisen hyvää markkinatuntemusta, jotta menettelyn piiriin valikoituu riittävä määrä kilpailutukseen soveltuvia tarjoajia, jotka pystyvät tarjoamaan haluttua tuotetta tai palvelua.

Tarjoajien rajaamisoikeus perustuu siihen, että tarjousten määrän kasvaessa myös hankintaprosessin välilliset kustannukset kasvavat ja vaikuttavat suoraan kilpailutuksesta saatavissa olevaa hyötyyn.

Kevyt rajoitettu menettely noudattaa avoimen menettelyn kaavaa kaikilta muilta osin, paitsi tarjouspyynnön lähettämisessä. Tarjouspyyntö lähetetään suoraan valikoiduille tarjoajille pienhankintaportalin kautta.

6. Kansallinen hankinta ja EU-hankinta

Kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat tulee tehdä aina Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta. Hankinnoista ilmoitetaan HILMA-palvelussa. Lisäksi EU-ilmoitukset tulee ilmoittaa TED-tietokannassa EU-laajuisesti.

Menettelysäännöt koskevat vain EU-hankintoja, mutta käytännössä alla esiteltyjä menettelyjä sovelletaan myös kansallisiin hankintoihin.

6.1. Avoin menettely

Avoin menettely on eniten käytetty hankintamenettely kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa. Siinä kaikki hakukkaat voivat jättää tarjouksensa. Hankintailmoitukset ovat tarjoajien saatavilla HILMA.fi –palvelussa.

6.2. Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä tarjoajat valitaan osallistumishakemuksensa jättäneistä tarjoajista. Tarjoajien valinnassa tulee olla perusteet. Myös tarjoajien valinnasta voi valittaa. Uuden hankintalain mukaan kaikki hankinta-asiakirjat on oltava saatavilla jo julkaisupäivänä, joten menettelyä käytetään jatkossa luultavimmin vain silloin, kun tiedossa on paljon tarjoajia. Pienhankinnoissa menettelyä voidaan käyttää siten, että tarjouspyynnöt lähetetään suoraan valitulle joukolle toimittajia ilman osallistumishakemuksia.

6.3 Puitejärjestely

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan sopimusta, jossa ei tiedetä tarkkaan hankittavia määriä tai täsmällisiä tuotteita. Esimerkiksi kalusteiden sopimus on puitesopimus. Sopimuskausi voi olla lain mukaan maksimissaan neljä vuotta. Tarjouspyynnössä on määriteltävä toimittajamäärä (kuinka monta valitaan) ja sopimuksenaikainen hankintamalli; Ostetaan eniten pisteitä saaneelta, halvimmalta vai ”minikilpailutetaanko”.

Puitejärjestelyn toimintamalli tulee aina tarkastaa tilauksen yhteydessä sopimuksesta. Mikäli puitejärjestelyn hankintamallina on, että ostetaan halvimmalta tai eniten pisteitä saaneelta, ei minikilpailutusta ja päätöstä kilpailutuksesta tarvitse tehdä. Jos kuitenkin halutaan järjestää minikilpailutus tai jos hankintamalli sitä vaatii, tulee kevennetty tarjouspyyntö pyytää esim. sähköpostitse. Tarjouspyyntö pyydetään kaikilta kohderyhmään valituilta toimittajilta, ellei hankintamallissa toisin todeta. Minikilpailutuksesta tulee tehdä päätös.

6.4. Neuvottelumenettely

Neuvottelumenettelyssä tarjouspyyntö on oltava valmiina jo osallistumishakemuksia pyydettyä. Tarjouspyyntöä voi tarkentaa hankinnan edetessä. Lisäksi on ilmoitettava, millä perusteella tarjoaja tulee valituksi jatkuun. Osallistumishakemuksista valitaan vähintään kolme toimittajaa neuvotteluun. Vähimmäisvaatimuksista ei saa neuvotella. Alustavassa tarjouspyynnössä kuvataan hankinnan tavoite.

6.5. Kilpailullinen neuvottelumenettely

Menettely aloitetaan kuten neuvottelumenettelykin pyytämällä osallistumishakemuksia. Jo tässä vaiheessa tulee ilmoittaa lopullisen tarjouspyynnön valintaperusteet ja niiden painoarvot. Osallistumishakemuksista valitaan vähintään kolme toimittajaa, joiden kanssa neuvotellaan. Neuvottelukierroksia voi olla useita. Neuvotella voidaan esim. toimintamallista ja kustannusten korvattavuudesta. Lopullinen tarjouspyyntö laaditaan neuvottelujen edetessä/jälkeen. Menettely soveltuu erityisesti kun, hankinnan toteutustapaa ei ole tiedossa.

6.6. Suorahankinta

Suorahankinnan käyttömahdollisuus on hyvin rajallinen. Sitä voidaan käyttää vain seuraavissa tapauksissa:

- Kilpailutuksessa ei ole saatu yhtään tarjousta. Lisäedellytyksenä tällöin on, että alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta.
- Vain tietty toimittaja pystyy toteuttamaan hankinnan. Kilpailua ei synny teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä. Lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole, eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Tehdystä EU-kynnysarvon ja kansallisen kynnysarvon ylittävästä suorahankinnasta voi ja kannattaa ilmoittaa Hilmassa. Ilmoittaminen vapauttaa sopimuksen tehottomuudelta, jos suorahankinnan perusteet eivät olisi täyttyneet. Suorahankinnan ilmoittamisen tarkoitus on vähentää laittomia suorahankintoja ja tehdä toiminnasta avoimempaa. Mikäli suorahankinnasta on ilmoitettu, valitus on tehtävä 14 pv kuluessa tiedoksiantosta, muutoin valitusaika voi olla jopa 6 kk.

6.7. Dynaaminen hankintajärjestelmä

Menettelynä Dynaaminen hankintajärjestelmä muistuttaa puitejärjestelyä. Dynaamisessa hankintajärjestelmässä uusia tarjoajia voi tulla koko sopimuskauden ajan. Hilma – ilmoituskanavassa on avoin ilmoitus jatkuvasti.

6.8. Innovaatiokumppanuus

Innovaatiokumppanuuden käytännön menettelynä on tarjousperusteinen neuvottelumenettely. Mikäli tuotekehitys ja tuotteen hankinta ovat samassa hankinnassa, kehittämistyön kilpailutuksen voittaja voi saada suoraan myös kehitystyöhön perustuvan sopimuksen itselleen.

6.9. Sähköinen luettelo

Sähköistä luetteloa voidaan käyttää puitejärjestelyssä tai dynaamisessa hankintajärjestelmässä. Useamman kuin yhden toimittajan kanssa tehdyssä puitejärjestelyssä kilpailuttaminen tapahtuu päivitettyjen luetteloiden perusteella.

6.10. Sähköinen huutokauppa

Hankinta toteutetaan sähköistä huutokauppaohjelmistoa hyväksikäyttäen. Tarjoajia on rajallinen määrä ja välipäätöksellä valitaan huutokauppaan otettavat tarjoajat. Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää avoimessa, rajoitetussa, neuvottelumenettelyssä, minikilpailutuksissa ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä. Sähköinen huutokauppa ei ole itsenäinen menettely, vaan vaatii pohjakseen jonkun edellä mainituista menettelyistä.

7. Määräajat

Tarjousajan määräaika on säännelty ainoastaan EU-hankinnoissa. Pienhankinnoissa ja kansallisissa hankinnoissa tarjousajan tulee olla ”kohtuullinen”. Käytännössä kansallisissa hankinnoissa käytetään yleisesti 21 päivän mittaista tarjousaikaa johtuen markkinaoikeuden linjauksista.

YLI EU-KYNNYSARVON	Ei ennakoilmoitusta		Ennakoilmoitus julkaistu (väh. 35 pv ennen hankintailmoitusta)	
	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja asiakirjat sähköisesti	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja asiakirjat sähköisesti
Avoin menettely	35 pv	30 pv	15 pv	15 pv
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely, kilpailullinen neuvottelumenettely				
-osallistumishakemuksen jättäminen	30 pv	30 pv	30 pv	30 pv
-tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	30 pv	25 pv	10 pv	10 pv

8. Hankintapäätökset ja –sopimukset

Viranhaltijoiden päätösvallan ylittävät, Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa yhteistyössä Ilomantsin kunnalle tehtyjen kilpailutusten hankintapäätökset ja sopimukset tehdään hankintatoimessa. Hankintaprosessi etenee seuraavasti:

- Hankinnan käynnistää hankinnasta vastaava viranhaltija.
- Hankinta suunnitellaan yhdessä hankintatoimen kanssa; Mahdollinen asiakastarve kartoitetaan ja markkinakartoitus sekä kilpailutusasiakirjat valmistetaan. Sisällöstä vastaa hankinnassa mukana oleva kunnan kilpailutuksesta vastaava.
- Kilpailutusasiakirjat esitellään ennen julkaisua kunnanhallitukselle tai lautakunnalle ja asiakirjoihin tehdään tarvittavat muutokset.
- Kilpailutuksesta ja sen aikana tapahtuvasta viestinnästä vastaa hankintatoimi.
- Tarjoukset tarkistetaan ja vertailut tehdään yhdessä hankintatoimen kanssa.
- Päätöksen tekee Pohjois-Karjalan hankintatoimi. Hankintatoimi vastaa tällöin kaikista valitusprosesseista.
- Sopimukset tekee ja allekirjoittaa Pohjois-Karjalan hankintatoimi. Hankintatoimi on vahvasti mukana kaikissa ongelmatilanteissa. mm. reklamaatioissa.
- Sopimuksenaikaista toimintaa seurataan yhteistyössä hankintatoimen kanssa.

Yhteishankinnat, mm. toimistotarvikkeet, koulukirjat ja -tarvikkeet

- Niissä yhteishankinnoissa, joissa Ilomantsin kunta on mukana, hankintatoimi vastaa kilpailutuksen käynnistämisestä ja kilpailutuksesta sekä tekee hankintapäätökset ja sopimukset.
- hankinnasta vastaava osallistuu hankinnan suunnitteluun, kohteen määrittelyyn ja sopimuksen aikaiseen toimintaan.

Viranhaltijoiden päätösvallan ylittävät, kunnassa tehtyjen kilpailutusten hankintapäätökset, tekee kunnanhallitus tai kilpailuttava lautakunta. Sopimukset tehdään kunnassa.

Viranhaltijoilla on oikeus tehdä hankintapäätökset hallintokuntien käyttösuunnitelmissa päätetyn tai kunnanhallituksen/lautakuntien tekemien delegointipäätösten mukaisesti. Päätöksen teossa noudatetaan edellä mainittuja ohjeita. Sopimukset tehdään kunnassa.

9. Hankintapäätös ja muutoksenhaku pienhankinnoissa

Perusteltu hankintapäätös on tehtävä aina kun hankinnan arvo on vähintään 5000 euroa ilman arvonlisäveroa. Jos tavarasta tai palvelusta on kuitenkin olemassa kunnan tai hankintatoimen hyväksymä vuosisopimus (puitesopimus), erillistä viranhaltijapäätöstä ei tarvita. Poikkeuksena tähän on puitejärjestelyn sisäiset kevennetyt kilpailutukset eli ns. minikilpailutukset. Minikilpailutuksista tulee aina tehdä päätös.

Hankintapäätökseen tulee liittää hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeet. Oikaisuvaatimus tehdään kunnanhallitukselle tai lautakunnalle.

Hankintaa koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia. Julkisuuslaissa säännellään kansalaisten ja asianosaisten oikeudesta saada tietoa viranomaisen toiminnasta ja asiakirjoista. Julkisuuslain mukaan tarjoukset tulevat julkisiksi viimeistään silloin, kun sopimus on tehty. 1.6.2017 päivitetyn Kuntalain mukaan myös pienhankintojen hankintapäätökset tulee asettaa julkisesti nähtäville kunnan verkkosivuille.

Hankintapäätöksestä tulee tehdä tiedoksianto joko sähköisesti tai kirjeitse. Oikaisua on vaadittavat 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelystä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiannosta käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiannosta hankintayksikön on merkittävä viestiinsä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä.

Jos tiedoksianto toimitetaan kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettamisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Hankintapäätös tehdään asianhallinta-ohjelmassa. Tällöin pienhankintaportaaliin liitetään päätös ja lähetetään tiedoksi kaikille asianosaisille eli tarjonneille. Mikäli hankintapäätöstä ei tarvitse tehdä, riittää tiedoksiannoksi pienhankintaportaalin päätös.

Kunnanhallituksen, lautakuntien ja viranhaltijoiden päätöksiin haetaan oikaisua kuntalain 134 §:n mukaisesti. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä voi valittaa kuntalain 135 §:n mukaisesti hallinto-oikeuteen. Kunnallishallinnossa valituksen voi tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Arvoltaan kansallisen kynnsarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 132 - 135 §:n mukaisen kirjallisen hankintaoikaisun.

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolella, hankintayksiköiden omistamien osakeyhtiöiden tai muiden yksityisoikeudellisten yhteisöjen hankintapäätöksiin ei voi hakea muutosta kuntalain mukaisesti, mutta tällöin hankintaoikaisun tekeminen on mahdollista.

Kunnallishallinnossa päätös voidaan panna lähtökohtaisesti täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos hankintaoikaisu, oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos hankintaoikaisun tai oikaisuvaatimuksen käsittelevät toimielin tai valitusviranomaiset kieltää täytäntöönpanon.

Muutoksenhaku käy useimmiten hyödyttömäksi sen jälkeen, kun lopullinen hankintasopimus on tehty. Täytäntöönpanoa voi olla syytä lykätä ainakin niin kauan kunnes muutoksenhaun määräaika on kulunut. Täytäntöönpanolle ei ole estettä, jos oikaisua ei ole vaadittu oikaisuvaatimusajan kuluessa. Jos oikaisua on vaadittu, täytäntöönpanoa on syytä lykätä, kunnes hankintaoikaisu tai oikaisuvaatimus on ratkaistu. Täytäntöönpanon lykkäämisen tarpeellisuutta tulee tapauskohtaisesti harkinta, jos muutoksenhakuprosessi jatkuu hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus voi valittajan vaatimuksesta tarvittaessa myös kieltää sopimuksen täytäntöönpanon.

10. Hankintapäätös kansallisissa ja EU-hankinnoissa

Kansallisten ja EU- kynnysarvojen hankintapäätöksen tekee Pohjois-Karjalan hankintatoimi. Tilaajataho luonnollisesti osallistuu mahdolliseen laatuvertailuun ja antaa hyväksyntänsä hankintapäätöksen teolle. Tällöin hankintatoimi myös vastaa mahdollisista oikaisuvaatimuksista tai markkinaoikeusprosessiin liittyvästä työstä. Kilpailutusprosessi on sähköinen, joten myös tiedoksianto sekä sopimuksen allekirjoitus hoidetaan sähköisesti.

11. Sopimus ja sopimuksenaikainen toiminta

Kaikista hankinnoista tehdään allekirjoitettu hankintasopimus. Kansallisissa- ja EU-hankinnoissa ylittävissä hankinnoissa hankintasopimuksen tekee automaattisesti hankintatoimi, ellei toisin sovita. Pienhankinnoissa erillisen sopimuksen tekemisen tarkoituksenmukaisuutta on harkittava tapauskohtaisesti. Jos erillistä sopimusta ei laadita, on syytä varmistaa, että hankinnan keskeiset ehdot ilmenevät hankinnan asiakirjoista. Tavara- tai laitehankinnassa sopimuksen voi korvata pienhankintaportalissa hankinnan tilauksella.

Kansallisissa- ja EU-hankinnoissa suositellaan, että sopimusluonnos olisi jo tarjouspyynnön liitteenä. Sopimusasiakirjat tulee laatia huolellisesti. Käytännössä sopimuksessa ei kuitenkaan voi muuttaa tarjouspyynnössä mainittuja ehtoja tai lisätä niitä.

Sopimuksen toteutumista tulee seurata. Mikäli sopimuksenaikainen toiminta ei ole sopimuksen mukaista, tulee hankintayksikön ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, joita ovat esim. reklamaatiot, sopimussakko ja tarvittaessa sopimuksen purkamisen. Mikäli sopimusaikana on tarvetta reklamaatioille, niistä tulee ilmoittaa hankintatoimelle aina silloin, kun hankintatoimi on sopimuksen allekirjoittajana. Reklamaatioehdotuksen voi lähettää hankintatoimeen Cludia- sopimushallinnan kautta tai sähköpostitse. Hankintatoimi jatkaa reklamaatioprosessia. Mikäli sopimuksessa on käytössä bonus/sanktio -malli, tulee niiden täytäntöönpanosta huolehtia.

Sopimusaikana on tärkeää pitää yllä jatkuvaa vuoropuhelua. Sopimukset ovat molemmin puolin sitovia. Myös toimittaja voi vaatia korvausta sopimuksen ohittamisesta, esim. jos hankintayksikkö hankkii kilpailutettua tuotetta tai palvelua muualta. Ennen hankintojen tekemistä tulee hankintoja tekevien tarkistaa, onko kunnalla olemassa olevaa sopimusta tuotteen tai palvelun hankinnasta tai onko kunta mukana hankintatoimen sopimuksessa. Tilaajien tulee tarkistaa ostopaikat sopimushallinnan ohjelmasta tai hankintatoimesta.

12. Voimassa olevat hankintasopimukset

Voimassa olevat hankintasopimukset löytyvät jokaisen Ilomantsin kunnan työntekijän tietokoneen työpöydältä seuraavan kuvakkeen alta:

Sopimus kuvaketta klikkaamalla pääsee katsomaan ja hakemaan Pohjois-Karjalan hankintatoimen kilpailutettavia sopimuksia, joihin Ilomantsin kunta kuuluu.

Ostopaikat, sopimukset ja muut asiakirjat kuten voittaneet tarjoukset, hinnanmuutokset, reklamaatiot ja tiedotteet ovat nähtävillä hankintatoimen sopimushallintajärjestelmästä.

Tehdyt hankintasopimukset ovat kaikkia osapuolia sitovia. Ensisijaisesti ostetaan kilpailutettuja sopimus tuotteita kilpailutuksen voittaneelta toimijalta. Useimmista vuosisopimuksista löytyy yleisesittely/hankintatiedote. Em. asiakirjat helpottavat tilaamista.

Sopimushallintajärjestelmään kirjautuessa ei tarvita käyttäjätunnuksia, vaan klikataan kohdasta ”Kirjaudu domain tunnuksilla (Pohjois-Karjalan hankintatoimi)”. Muut kentät jäävät tyhjiksi.

Ilomantsin kunnan kilpailuttamat hankintasopimukset löytyvät asianhallintaohjelmiston sopimushallintajärjestelmästä.

13. Keskeistä kaikista hankinnoissa

13.1. Tarjoajien kelpoisuuden arviointi

Hankinnoissa voidaan sisällyttää jo tarjouspyyntöön soveltuvuusehtoja tarjoajien kelpoisuudesta ja hankinnan kohteesta.

Soveltuvuuden tarkastamista voidaan helpottaa ja keventää siten, että tarjoajilta ei edellytetä asetettuihin ehtoihin liittyvien asiakirjojen ja todistusten toimittamista tarjouksen yhteydessä. Tarjoajan tulee kuitenkin vakuuttaa soveltuvuusehtojen täyttyminen. Tarjouskilpailun voittajalta tulee pyytää soveltuvuustodistukset nähtäväksi viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista. Usein asiat selvitetään jo ennen hankintapäätöksen tekoa, jolloin vältetään mahdollisilta hankinta-ohjelmistolta.

EU-hankinnoissa tarjoajat ilmoittavat pakolliset poissulkemisperusteet esim. rikostuomiot yhteisellä eurooppalaisella ESPD -hankinta-asiakirjalla. Sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä lomake on integroitu ohjelmaan ja siitä huolehtii hankintatoimi. Voittavalta/voittavilta toimijoilta pyydetään rikosrekisteriotteet, joilla edellä mainitut poissulkemisperusteet todetaan.

13.2. Tilaajavastuulain edellyttämät toimet

Hankinnoissa tulee huolehtia tilaajavastuulain edellyttämistä toimista eli yhteiskunnallisten- ja työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Tilaajavastuulaki koskee yli 9 000 euron palveluhankintoja ja rakennusurakoita tai kun työ kestää yli 10 päivää alihankkijan tiloissa. Lakia sovelletaan tavara- ja laitehankintoihin silloin, kun niihin sisältyy palvelua. Todistukset voi tarkastaa hankintapäätösvaiheessa tai viimeistään ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta. Mikäli kyseessä on pidempiaikainen sopimus, tulee tilaajavastuulain edellyttämät todistukset tarkistaa 12 kuukauden välein. Hankinnoissa kannattaa hyväksyä em. todistusten sijaan RALA -raportti tai Tilaajavastuu.fi -raportti.

Tilaajavastuulain edellyttämät todistukset ovat:

- Selvitys siitä, onko yritys merkitty ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
- Kaupparekisteriote tai kaupparekisteristä muutoin saadut kaupparekisteriotetta vastaavat tiedot
- Selvitys siitä, ettei yrityksellä ole verovelkaa tai viranomaisen antama selvitys verovelan määrästä ja voimassa oleva maksusuunnitelma
- Todistukset työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä vakuutusmaksuja koskeva maksusuunnitelma on tehty
- Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä
- Rakennusalalla lakisääteisen Tapaturmavakuutuksen järjestämisestä

Sähköisessä pienhankintaportalissa kaikki em. kohdat ovat lyhennettyinä versioina valmiiksi kirjattuna, lukuun ottamatta lakisääteistä tapaturmavakuutusta, joka koskee vain rakennusalaa.

13.3. JYSE-ehtojen hyödyntäminen

Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot eli JYSE 2014 -ehdot ovat erikseen tavara- ja palveluhankinnoille. Pienhankinnan tarjouspyynnössä JYSE -ehtoihin viittaamalla hankintayksikkö tulee sopia useasta hankintaan ja sopimuksen aikaiseen toimintaan liittyvästä asiasta ja erikoistilanteesta. Ehdot ovat kohtuulliset niin hankintayksiköille kuin tarjoajillekin. Esim. JYSE 2014 -ehtojen mukaan hinta on kiinteä ainostaan ensimmäiset 12 kuukautta, minkä jälkeen sopijapuolet voivat ehdottaa palvelun yleistä kustannuskehitystä vastaavaa hinnanmuutosta. JYSE -ehdoista poikkeavat tarjouspyynnössä mainitut asiat, ohittavat JYSE -ehdot lauseella: ”Hankinnassa noudatetaan JYSE 2014 Palvelut/Tavarat -ehtoja muilta kuin erikseen tarjouspyynnössä mainituilta osin”. Rakennusurakoissa käytetään yleisesti YSE1998 -ehtoja.

14. Markkinaoikeuskäsittely

Asianosaisen tulee tehdä valitus markkinaoikeuteen valitusajan puitteissa. Valitusaika on sähköisillä menetelmillä toimittaessa kaikissa hankinnoissa 14 päivää tiedoksiannosta. Lähetyspäivää ei lasketa mukaan.

Mikäli hankintayksikkö oikaisee päätöksen hankintaoikaisella siten, että valittaneella ei ole enää oikeussuojan tarvetta, markkinaoikeus voi poistaa asian käsittelystä.

Mikäli hankinta-asiasta on valitettu markkinaoikeuteen, hankintayksikkö voi järjestää hankinnan väliaikaisesti tilaamalla sen hankintamenettelyyn osallistuneelta, yleensä voittavalta tai aiemmalta toimittajalta. Väliaikaisen järjestelyn tulee olla vain väliaikainen. Se raukeaa markkinaoikeuden päätöksen myötä.

15. Hankinnan keskeyttäminen

Hankinta voidaan keskeyttää ja aloittaa uudelleen, mm. seuraavissa tilanteissa; jos tarjouspyyntö on osoittautunut hankintayksikön resursseille liian laajaksi, jos tarjouspyynnön sisältö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi taikka virheelliseksi tai jos tarjouspyynnössä ei ole osattu ottaa huomioon kaikkia olennaisia hankintaan vaikuttavia tekijöitä.

Muita keskeyttämisperusteita ovat

- kilpailutuksessa ei ole saatu yhtään tarjousta
- mikään tarjouksista ei ole vastannut tarjouspyyntöä
- suunnitelmat ovat muuttuneet olennaisesti tarjouskilpailun aikana
- todellista kilpailutilannetta ei ole syntynyt, koska on saatu vain yksi useimmiten liian kalliiksi osoittautunut tarjous

Hankintayksiköllä on velvollisuus keskeyttää hankinta myös silloin, kun tarjouspyyntöön sisältyy hankintalain vastainen vertailuperuste eikä asiaa voida enää oikaista. Jos hankintayksikkö havaitsee virheen tarjouskilpailun aikana, hankintaa voidaan korjata kesken tarjouskilpailun julkaisemalla korjattu hankintailmoitus.

Hankinnan keskeytyksestä tulee tehdä hankintapäätös, jolla hankinta keskeytetään. Päätös tulee lähettää tiedoksiantona asianosaisille normaalin hankintapäätöksen tapaan. Keskeytyspäätöksen liitteeksi ei saa laittaa vertailutaulukkoa, hintatietoja jne.

16. Henkilötietojen käsittelystä

EU:n tietosuoja-asetus edellyttää lainmukaista henkilötietojen käsittelyä kaikenkokoisissa hankinnoissa. Tämä tulee huomioida erityisesti hankinnoissa, joissa oletettavasti käsitellään henkilön tietoja. Muun muassa pyydettyä selvityksiä koulutuksista tai kokemuksista tarjouspyynnön liitteeksi, tulee tietosuoja-asetus ottaa huomioon. Asiakasrekisterit edellyttävät asianmukaista henkilötietojen käsittelyä.

Kynnysarvot

Pienhankinnat

- Kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat

Kansalliset kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2017 alkaen:

- Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut: **60 000 €**
- Rakennusurakat: **150 000 €**

EU-kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2018 alkaen:

- Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut: **221 000 €**
- Rakennusurakat: **5 548 000 €**

- Erityisalojen hankintalaissa ei ole kansallisia kynnysarvoja; erityisalojen hankintalaki tulee sovellettavaksi vain EU:n direktiiveihin perustuvat kynnysarvot ylittäviin erityisalojen hankintoihin (mm. vesi – ja energiahuolto).

Aina ajantasaiset kynnysarvot ovat nähtävillä osoitteessa www.hankinnat.fi.

Opastusta hankintojen tekemiseen ja sopimushallintaan sekä käyttäjätunnuksia pienhankintaportaaliin saa Pohjois-Karjalan hankintatoimimesta osoitteesta hankinta@jns.fi.